

22. 8. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zadržení SPZ za přešupek, který jste nespáchali? Je to možné!

Změnový zákon[1], který vešel v účinnost dne 1. ledna 2022, zavedl poměrně přísná opatření na vymáhání nezaplacených dopravních pokut. Zásadní změnou, kterou Změnový zákon přinesl, je zakotvení některých významných oprávnění pro příslušníky Policie ČR, Celní správy a rovněž (za splnění dalších podmínek) pro strážníky obecní policie. Tato oprávnění spočívají v tom, že příslušník dotčeného orgánu je oprávněn při kontrole motorového vozidla požadovat po řidiči uhrazení jeho nedoplatku nebo nedoplatku[2] provozovatele tohoto vozidla na pokutě za přešupek, a to v případě, pokud byla pokuta, jejímž neuhrazením nedoplatek vznikl, uložena celním úřadem nebo byl nedoplatek na této pokutě předán k vymáhání obecnému správci daně.

Příslušník dotčeného orgánu přitom musí řidiči umožnit uhrazení nedoplatku na místě kontroly v hotovosti nebo bezhotovostním převodem (tj. prostřednictvím platební karty).

Pro vysvětlení uvádíme, že koncept nedoplatků vzniklých neuhrazením pokuty je založen na skutečnosti, že v případě, kdy je pokuta uložena příkazem na místě Policií České republiky a není na místě uhrazena, je tato nezaplacená pokuta v rámci dělené správy předána orgánům Celní správy k vymožení. V rámci dělené správy mají totiž příslušníci Celní správy oprávnění vymáhat pokuty a jiná peněžitá plnění uložena právě například Policií České republiky. Za tímto účelem vede Celní správa evidenci daní na osobním daňovém účtu, jehož součástí jsou i pokuty a z nich vyplývající nedoplatky.[3]

Rovněž je nutné uvést, že ze znění Změnového zákona vyplývá, že se oprávnění vztahuje pouze na nedoplatky na pokutách za přešupky dle zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), zákona č. [13/1997](#) Sb., o pozemních komunikacích nebo zákona č. [111/1992](#) Sb., o silniční dopravě, tj. například přešupky za překročení nejvyšší dovolené rychlosti, nedodržení bezpečnostních přestávek řidičů nákladních vozidel apod. Uvedené se tak nevztahuje např. na pokuty udělené dle zákona č. [56/2001](#) Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

Pokud nebude výše uvedený nedoplatek řidičem uhrazen, je příslušník dotčeného orgánu oprávněn zadržet tabulky státní poznávací značky* nebo zabránit motorovému vozidlu v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla (tzv. botička). Pokud řidič kontrolovaného motorového vozidla není současně jeho provozovatelem, vyzoomí příslušník dotčeného orgánu o zadržení tabulek registrační značky nebo použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla provozovatele, který nese odpovědnost za škody vzniklé v souvislosti se zadržením tabulek registrační značky nebo s použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla (zejména škody způsobené omezením užívání motorového vozidla či náklady spojené s jízdou motorového vozidla do místa odstavení a s odstavením tohoto vozidla).

Změnový zákon rovněž upravuje případy, kdy příslušník dotčeného orgánu nemusí v případech hodných zvláštního zřetele zadržet tabulky registrační značky motorového vozidla nebo zabránit motorovému vozidlu v jízdě. Výčet takových případů přitom není stanoven, jelikož jako případ hodný zvláštního zřetele může být posouzeno mnoho situací. Rozhodující je zde posouzení dané situace na

základě zásady přiměřenosti, která je upravena například v ust. § 11 zákona č. [273/2008](#) Sb., o Policii České republiky. Za důvody hodné zvláštního zřetele je dle důvodové zprávy Změnového zákona možné považovat například případy, kdy je ve vozidle přepravována osoba, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, osoba mladší 15 let, osoba starší 70 let, jsou-li ve vozidle v rámci silniční dopravy prováděné pro vlastní nebo cizí potřeby za účelem podnikání přepravovány osoby, živá zvířata, rychle se kazící zboží nebo nebezpečný náklad.

Pro příslušníky Policie ČR je pak příslušné oprávnění zakotveno v ustanovení § 42a a násl. zákona č. [273/2008](#) Sb., o Policii České republiky, v platném znění, pro příslušníky Celní správy v ustanovení § 35b a násl. zákona č. č. [17/2012](#) Sb., o Celní správě České republiky, v platném znění a pro strážníky obecní policie v ustanovení § 17d a násl. zákona č. [553/1991](#) Sb., o obecní policii, v platném znění. Strážníci obecní policie mohou toto oprávnění uplatnit jen v případě, kdy jde o nedoplatek na pokutě za přestupek spáchaný na území příslušné obce (která obecní policii zřídila či je stranou veřejnoprávní smlouvy s jinou obcí ve smyslu ust. § 3a zmíněného zákona o obecní policii), pokuta byla uložena orgánem obce a nedoplatek na této pokutě nebyl předán obcí k vymáhání obecnímu správci daně.

Přijetí Změnového zákona je odůvodněno dlouhodobou nedostatečnou vymahatelností pravomocně uložených pokut a nízkou mírou respektování právních předpisů a s tím související nízkou úrovní bezpečnosti na silnicích. Problémem však je, že Změnový zákon postihuje samotné řidiče i za nedoplatek na pokutě provozovatele bez ohledu na to, zda řidič je či není provozovatelem kontrolovaného vozidla. V praxi tak často dochází k situacím, kdy kontrolovaným vozidlem je vozidlo, jako jehož provozovatel je v registru zapsaná společnost, která provozuje i nespočet dalších vozidel, a právě z provozu těchto vozidel nedoplatek vznikl. Příkladem jsou leasingové nebo carsharingové společnosti či autopůjčovny. Řidič, který sám vznikl nedoplatku nezavinil, by měl samozřejmě po uhrazení nedoplatku mít možnost domáhat se zaplacení uhrazeného nedoplatku po provozovateli na základě potvrzení o uhrazení nedoplatku, a to z titulu bezdůvodného obohacení[4]. Nicméně tento proces je zdlouhavý a může potenciálně ohrozit poptávku po pronájmu vozidel. Otázkou zůstává, zda je aktuální stav, kdy správní orgány považují tyto společnosti, které jsou sice jako provozovatel vedeny v registru, ale fakticky vozidlo neprovozují a nemají jakoukoliv možnost s ním fakticky disponovat, za provozovatele vozidla bez dalšího, v souladu se základními právními zásadami a zejména se zásadou legitimního očekávání. Dle našeho názoru je v takových případech nutné považovat za provozovatele právě nájemce, kteří s vozidly, na rozdíl od těchto společností, skutečně disponují.

Tomuto problému by se dalo předejít tím, že by společnosti provozující více vozidel do registru vozidel uváděly vždy jako provozovatele samotné nájemce. Nicméně tato varianta není pro předmětné společnosti často z řady důvodů vhodná.

V každém případě lze konstatovat, že zvolený přístup je v popsáných situacích nepřiměřeně přísný, a to právě z důvodu, že umožňuje postihnout řidiče vozidla bez ohledu na to, zda se sám přestupku dopustil. Nicméně v rámci unijního práva neexistuje žádná úprava, která by tuto problematiku ve členských státech harmonizovala či sjednotila, a je tak na každém státu, jakou úpravu přijme.[5] Rada evropských zemí má pak nastavený systém, který by měl motivovat osobu, která se přestupku dopustila, uhradit pokutu na místě se sníženou sazbou pokuty. Například v Německu je možné v případě, kdy provozovatel vozidla odmítne sdělit totožnost řidiče, nařídít provozovateli vést knihu jízd.[6]

Závěr

Změnový zákon zakotvuje oprávnění příslušníkům Policie ČR, Celní správy a též za splnění dalších podmínek i strážníkům obecní policie vymáhat zaplacení nedoplatku na pokutě za přestupek po řidiči

vozidla i přesto, že se samotný řidič žádného přestupku nedopustil, nicméně tento nedoplatek zatěžuje provozovatele vozidla. Pokud nebude nedoplatek na místě zaplacen, je příslušný orgán oprávněn zadržet tabulky státní poznávací značky nebo zabránit motorovému vozidlu v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla.

Přestože je tento postup vymáhání nedoplatku po řidiči v souladu se zákonem, jedná se dle našeho názoru o poněkud striktní řešení a může se jednat o nepřiměřený zásah do práv řidičů, kteří se žádného přestupku nedopustili (resp. jejich zaviněním nevznikl nedoplatek ve smyslu Změnového zákona).

Mgr. Hračja Grigoryan,
advokát

Mgr. Kristýna Hronová,
advokátní koncipientka

MELKUS KEJLA & PARTNERS

MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz

*Ve změnovém zákoně je uvedeno, že se jedná o zadržení tabulek státní poznávací značky. Následně je založena legislativní zkratka „registrační značka“. Z uvedeného důvodu jsou v tomto článku použity oba termíny.

[1] Zákon č. [418/2021](#) Sb., kterým se mění zákon č. [273/2008](#) Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [17/2012](#) Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [553/1991](#) Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů

[2] Přičemž nedoplatkem se myslí nedoplatek, u kterého nebylo povoleno posečkáni jeho úhrady nebo rozložení jeho úhrady na splátky.

[3] Viz důvodová zpráva k zákonu č. [418/2021](#) Sb.

[4] Ust. [§ 2991](#) odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník stanoví, že: „Bezodůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.“

[5] Související unijní právní úprava dopadá pouze na poskytování informací související spolupráci členských států Evropské unie, viz například směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) [2015/413](#) ze dne 11. března 2015 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních přestupcích v oblasti bezpečnosti silničního provozu.

[6] Důvodová zpráva k zákonu č. [418/2021](#) Sb.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezodůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)